Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Tatiana Avasiloaie)
Dosarul nr. 3a-1591/22 (2-20129665-02-3a-10112022)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

16 iulie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Sîrbu Victoria şi Bostan Angela
Grefier Tăbîrță Victoria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Serviciul Hidrometeorologic de Stat asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2022, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Serviciul Hidrometeorologic de Stat împotriva Inspecției Financiare, terț Movileanu Cristina cu privire la anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, anularea Prescripției nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări,

c o n s t a t ă :

La data de 16 octombrie 2020, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a înaintat acțiunea în contencios administrativ, concretizată la 24 februarie 2022, împotriva Inspecției Financiare, terț Movileanu Cristina cu privire la anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, precum și anularea Prescripției nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări.

În motivarea acțiunii înaintate reclamantul a invocat că, copia raportului i-a fost înmânată entității la 10.08.2020, fără a conține careva anexe, în care autoritatea publică a invocat, în special: neexecutarea pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 pe marginea terenului din str. Grenoble 259; neluarea măsurilor eficiente legate de bunurile neutilizate în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Stația Anemometrică (turnul metalic din preajma localității Cîrpeşti, r. Cantemir, în stare de prăbușire; caracterul fictiv al angajării și salarizării lui Vreme Eugeniu etc., precum şi aprecierea unor fapte în lipsa accesului la materialele urmăririi penale, ridicate în cadrul cauzei penale, pendinte în cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani); neaprobarea unui Regulament nou al Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

În pofida dezacordului cu conținutul raportului vizavi de pretinsele încălcări ale legislației, comise de către reprezentanții Serviciului Hidrometeorologic de Stat, urmărind scopul procedurii prealabile, prevăzute de art. 162 Cod administrativ, de verificare a legalității actului administrativ individual defavorabil, în temeiul pct. 9 lit. d), pct. 10 lit. g) din

Hotărârea Guvernului nr. 1026/2010 privind organizarea activității de inspectare financiară, comunică reclamantul că a înaintat cererea prealabilă (obiecțiile sale scrise), vizavi de unele constatări ale autorității de control.

Prin decizia Inspecției Financiare asupra cererii prealabile, cu titlu de „Prescripţie" nr. 25-05- 10/1056 din 10.09.2020, înmânată Serviciului Hidrometeorologic de Stat la 16.09.2020, autoritatea publică competentă a înaintat entității supuse controlului prescripția înlăturării pretinselor ilegalități, fără însă a se expune asupra obiecțiilor Serviciului Hidrometeorologic de Stat din cererea prealabila.

Astfel, Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat, întocmit la 31.07.2020 de către Inspecția Financiară, precum și decizia Inspecției Financiare asupra cererii prealabile, cu titlu de „Prescripţie" nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, reclamantul le consideră ilegale și pasibile de anulare în partea constatărilor pretinselor ilegalități, din considerentele că, în conținutul deciziei asupra cererii prealabile, autoritatea publică competentă s-a limitat la înaintarea prescripției asupra pretinselor încălcări constatate în actul de control din 31.07.2020, fără a supune examinării obiecțiile Serviciului Hidrometeorologic de Stat, înaintate în conformitate cu pct. 9 lit. d), pct. 10 lit. g) din Hotărârea Guvernului nr. 1026/2010 privind organizarea activității de inspectare financiară.

Mai mult ca atât, decizia asupra cererii prealabile contravine art. 31 Cod administrativ, odată ce nu conține motive pe care se bazează soluția acestea. Or, autoritatea competenta a neglijat procedura examinării cererii prealabile, înaintând „Prescripția" înlăturării pretinselor deficiențe.

Totodată, susține reclamantul că nu a primit anexele pe care se întemeiază concluziile entității de control. Or, în temeiul art. 7 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice (în vigoare la 04.05.2018), proprietatea statului se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea autorităților administrației publice centrale, a instituțiilor publice, a întreprinderilor de stat, a societăților comerciale cu capital integral de stat, precum şi din bunurile atribuite acestora sau dobândite ulterior prin acte translative de proprietate.

În conformitate cu Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale şi Mediului (MADRM) a inițiat potrivit obligației prevăzute de art. 23, alin. (2), procedura de delimitare a bunurilor imobile proprietate exclusivă a statului, aflate în gestiunea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, aceasta fiind finisată doar în privința terenului de pe str. Grenoble 134, pe care este amplasat edificiul administrativ al Serviciului Hidrometeorologic de Stat. Celelalte bunuri imobile aflate doar în gestiunea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, conform art. 22 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 se află în proces de delimitare, care se va finaliza odată cu înregistrarea dreptului de proprietate în registrul bunurilor imobile.

Prin urmare, potrivit art.13 alin. (1) lit. a) din Legea nr.29/2018, în procesul delimitării proprietății publice, Guvernul exercită funcția de proprietar al bunurilor proprietate publică a statului. Astfel, potrivit art. 7 alin. (2), alin. (3), lit. f^1) (completată prin Legea nr. 204/2013, în vigoare la 24.08.2013), lit. f^2-f^4) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice, organul abilitat cu administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice a statului este Agenţia Proprietăţii Publice (în continuare APP).

Aşadar, odată ce prerogativa administrării proprietății publice, îi revine în exclusivitate, potrivit Legii, APP, definitivarea procesului de delimitare a terenului din mun. Chişinău, str. Grenoble 259, precum şi executarea pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006/2006, cu privire la transmiterea imobilului ÎCS „EXDEZCOM" SRL, îi revine aceleiași entități publice.

Subsidiar celor invocate, în baza Legii privind delimitarea proprietății publice, pct. 92 din Regulamentul privind modul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică (HG nr. 63/2019), materialele se prezintă spre înregistrare la organul cadastral teritorial de administrator (art. 7 din Legea nr.121/2007) sau executantul lucrărilor de delimitare, care a fost desemnat de APP.

În context, consideră reclamantul că organul de control a admis o stabilire eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, fapt ce contravine principiului dreptului la un proces echitabil, implicit a art. 21 Cod administrativ (principiul legalității).

Totodată, reclamantul întru susținerea acțiunii înaintate a relatat că, prin demersul nr. 04/937 din 13.08.2019, a solicitat, efectuarea de către ÎS „Serviciul de Stat pentru Verificarea şi Expertizarea Proiectelor şi Construcţiilor", a expertizei cu privire la starea tehnică şi posibilitățile de utilizare a pilonului stației anemometrice Cîrpeşti. Iar urmarea expertizei efectuate s-a constatat vandalizarea aparatajelor, deteriorarea instalațiilor de sprijin şi s-a atestat imposibilitatea utilizării pilonului stației potrivit destinației.

Suplimentar, în scopul soluționării chestiunii date au fost înaintate scrisorile nr. 04/164 către MADRM şi nr.10/516 din 28.05.2020 către Procurorul General al Republicii Moldov - ce reprezintă acțiuni efective în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, constituind în fond, o acțiune de prezentare reală a situației patrimoniale şi financiare a entităţii controlate, precum şi premisa unei viitoare decizii cu privire la rezonabilitatea exploatării bunului expertizat, al cărei eventuală casare urmează a fi efectuată doar cu condiția acordului fondatorului – MADRM.

În context, consideră reclamantul că organul de control a admis o stabilire eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, fapt ce contravine principiului dreptului la un proces echitabil, implicit a art. 21 Cod administrativ (principiul legalității).

Totodată, consideră reclamantul inadmisibil modul în care acțiunile Serviciului Hidrometeorologic de Stat îndreptate nemijlocit spre soluționarea chestiunii vizate, fiind unicele necesare și rezonabile, au fost interpretate arbitrar drept ineficiente. Iar astfel, concluziei expuse în conținutul Raportului, vizavi de caracterul „fictiv" al angajării salariatului Vreme Eugeniu, Serviciul își manifestă dezacordul vehement cu concluzia expusă, deoarece reprezintă o opinie subiectivă, lipsită de suportul realității obiective. Or, reprezentanții entității de control, fără a avea acces la actele Serviciului Hidrometeorologic de Stat, care întemeiază angajarea numitului în funcția deținută, precum şi a celorlalte persoane care au făcut obiectul urmăririi penale, acte ridicate de către organul de urmărire penală al Centrului Naţional Anticorupţie (CNA) şi anexate la cauza penală, pendinte în cadrul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani), şi-au permis nejustificat să catalogheze angajarea numitului drept una „fictivă".

Astfel, susține reclamantul că prin încălcarea caracterului nemijlocit al examinării actelor, organul de control a admis expunerea unei concluzii lipsită de probatoriu, susţinând nişte acuzaţii de natură penală, anterior pronunțării sentinței judecătorești.

În context, cu privire la declaraţiile şi acţiunile autorităţilor, în cauza CEDO A.Ribemont c.Franţei (10.02.1995, nr.15175/89, Par. 34, 36, 38, 41), Curtea apreciază că încălcarea prezumţiei nevinovăţiei se poate face nu numai de către o instanţă, ci şi de către alte autorităţi publice. Curtea constată că câţiva înalţi responsabili ai poliţiei l-au calificat pe reclamant, fară nuanţe sau rezerve, ca fiind instigator, ceea ce constituie o declaraţie de vinovăţie.

Mai mult, angajaţii entităţii de control şi-au permis aprecierea selectivă a faptelor în cazul controlului efectuat, care reprezintă obiectul cauze penale, şi anume: invocând despre lipsa actelor necesare controlului, odată cu ridicarea acestora de către organul urmăririi penale, au atestat caracterul „fictiv" al angajării persoanelor Vlah Petru, Botică Georgeta, Vreme Eugeniu, dar au lăsat fără concluzie chestiunea legată de angajarea lui Serjantu Ion.

În consecință, prescripţia înaintării acțiunilor civile în vederea încasării sumelor de la angajații menționați, contravine principiului caracterului personal al răspunderii penale, prevăzut în art. 6 din Codul penal, precum şi normelor art. 219-226 Cod de procedură penală, care reflectă modul şi temeiul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Astfel, notează reclamantul că activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat este reglementată prin Legea nr. 1536/1998 cu privire la activitatea hidrometeorologică de stat şi are ca scop asigurarea cu informație hidrometeorologică a necesităţilor populaţiei, economiei şi apărării naţionale, precum şi ale autorităților publice.

Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Hotărârea Guvernului nr. 401/2003 „Despre unele aspecte privind activitatea hidrometeorologică în Republica Moldova" şi Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 847/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea şi funcționarea Ministerului Mediului constituie cadrul legal şi normativ ce reglementează regimul general al activității Serviciului Hidrometeorologic de Stat, principiile de organizare şi funcționare, structura, statul de personal şi efectivul limită, precum şi raporturile juridice ce decurg din activitatea acestuia.

Astfel, potrivit pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 401/2003 „Despre unele aspecte privind activitatea hidrometeorologică în Republica Moldova", structura, statele de personal şi regulamentul Serviciului se aprobă de Guvern. Or, impunerea Serviciului Hidrometeorologic de Stat a neexecutării unor acțiuni care reprezintă prerogativa nemijlocită a Guvernului- denotă arbitrariul în acțiunile entității de control.

În context, organul de control a admis o substituire eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, fapt ce contravine principiului dreptului la un proces echitabil, implicit a art. 21 Cod administrativ (principiul legalității).

În concluzie, acuzarea Serviciului Hidrometeorologic de Stat de către Inspecția Financiară cu privire la neexecutarea unor obligativități legale ce revin altor autorități publice, este efectuată într-un mod vădit arbitrar, fapt ce contravine art. 21 din Codul Administrativ, precum şi art. 6 CEDO, fapt ce trezește suspiciuni rezonabile cu privire la caracterul cantitativ al încălcărilor invocate de către autoritatea de control în raportul întocmit.

Ca urmare, solicită reclamantul anularea actului administrativ individual defavorabil- „Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat" întocmit la 31.07.2020 de către Inspecția Financiară, în partea constatării pretinselor ilegalități (neexecutarea pct.4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 pe marginea terenului din str. Grenoble 259; neluarea măsurilor eficiente legate de bunurile neutilizate în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Staţia Anemometrică (urnul metalic) din preajma localităţii Cîrpeşti, r-ul Cantemir, în stare de

prăbuşire; caracterul fictiv al angajării şi salarizării lui Vremea Eugeniu etc., precum şi aprecierea unor fapte în lipsa accesului la materialele urmăririi penale, ridicate în cadrul cauzei penale, pendinte în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, neaprobarea unui Regulament nou al Serviciului Hidrometeorologic de Stat şi a deciziei Inspecției Financiare asupra cererii prealabile cu titlu de „Prescripție" nr.25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări ca fiind ilegale.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 20 aprilie 2022, acţiunea în contencios administrativ a reclamantului Serviciul Hidrometeorologic de Stat împotriva Inspecției Financiare, terț Movileanu Cristina cu privire la anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, anularea Prescripției nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări, s-a respins.

Verificarea admisibilității apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 12 mai 2022, Serviciul Hidrometeorologic de Stat prin intermediul avocatului Jumbei Sergiu a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 20 aprilie 2022.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.*

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 20 aprilie 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 12 mai 2022, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat prin intermediul avocatului Jumbei Sergiu a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărârea motivată a fost comunicată Serviciului Hidrometeorologic de Stat la data de 27 iulie 2022, iar motivarea apelului a fost depusă la 19 august 2022, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, avocatul Jumbei Sergiu acționând în interesele Serviciului Hidrometeorologic de Stat, a reiterat argumentele de fapt și de drept expuse în acțiunea depusă. Suplimentar a menționat că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, din considerentele că simpla trimitere la un text din lege, fără explicarea pretinsei conformități cu acesta a actelor administrative contestate, nu echivalează cu un argument.

Mai mult ca atât, prima instanță a admis o stabilire eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, fapt ce contravine principiului dreptului la un proces echitabil, implicit a art. 21 Cod administrativ (principiul legalității). Or, prima instanță a denaturat vădit esența faptelor atestate în cadrul examinării cauzei. Însă, în condițiile art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de

solicitare a probelor înaintate de participanți.

Solicită avocatul Jumbei Sergiu acționând în interesele Serviciului Hidrometeorologic de Stat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral în modul în care a fost formulată.

Argumentele părții intimate vis a vis de apelul declarat:

Prin referința depusă, Inspecția Financiară a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Argumentele participanților la proces:

Reprezentantul apelantului Serviciul Hidrometeorologic de Stat, avocatul Jumbei Sergiu, în ședința instanței de apel a pledat pentru admiterea apelului, susținând motivele invocate în cererea de apel cât și al acțiunii înaintate în judecată.

Reprezentantul intimatei Inspecția Financiară, Cebotari Viorel, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului și menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

Persoana terță Movileanu Cristina, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost înștiințată legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezentei nu a informat instanța de apel, nu a înaintat cereri de amânare a ședinței sau de examinare în lipsa sa, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența acesteia.

Audiind reprezentantul părții apelante, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că apelul declarat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 20 aprilie 2022, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligaţia instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanța de fond, denotă următoarea situație;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, în temeiul autorizației nr. 279 nr. 280 din 01.07.2020 și nr. 371, 373 din 23.07.2020 a Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, a fost efectuată inspectarea financiară complexă la Serviciul Hidrometeorologic de Stat, pentru perioada activității 01.01.2017 – 31.12.2019.

În urma controlului efectual a fost întocmit „Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat”.

În urma controlului efectuat, a fost întocmit Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe din 31.07.2020, prin care s-au constatat anumite încălcări, printre care: neexecutarea pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 pe marginea terenului din str. Grenoble 259; neluarea măsurilor eficiente legate de bunurile neutilizate în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Stația Anemometrică (turnul metalic din preajma localității Cîrpeşti, r. Cantemir, în stare de prăbuşire; caracterul fictiv al angajării și salarizării unor persoane; neaprobarea unui Regulament nou al Serviciului Hidrometeorologic de Stat (f.d.9-30).

Prin scrisoarea nr. 01/868 din 18.08.2020, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a înaintat Inspecției Financiare obiecțiile şi explicațiile scrise prin asupra Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020 (f.d.31-37).

La 10.09.2020 Inspecția Financiară a emis prescripția nr. 25-05-10/1056, prin care a solicitat autorității inspectate- Serviciului Hidrometeorologic de Stat:

- De a examina rezultatele inspectării și de a întreprinde măsuri eficiente în scopul înlăturării încălcărilor depistate și neadmiterii acestora în viitor.

-De a asigura întreprinderea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neîntemeiate în sumă de 381,5 mii (174.1+128.2+79.2), și, respectiv, de a asigura corectările contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aferente cheltuielilor neîntemeiate de salarizare.

-De a întreprinde toate acțiunile ce se impun întru aprecierea necesității și utilității pentru viitor a bunurilor neutilizate în activitate și de a decide asupra măsurilor de casare,

dezasamblare și de comercializare a bunurilor neutilizate întru reducerea pierderilor de la acestea.

-De a înainta spre aprobare Proiectul unui Regulament nou privind organizarea activității Serviciului.

-De a întreprinde toate măsurile necesare de întreținere și mentenanță a Radarului DWSR-3501C de tip Doppler, instalat pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău, și de nu a admite stoparea funcționării acestuia.

-De asigurat studierea și respectarea de către persoanele responsabile a prevederilor actelor legislative și normative, indicate în partea constatantă a prescripției.

-De îmbunătățit procedurile managementului financiar și control intern în scopul realizării obiectivelor, cu respectarea principiilor de transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și integritate, în conformitate cu prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.10 și Ordinului Ministerului Finanțelor „Cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public" nr.189 din 05.1 1.2015. Menționând că, Serviciul Hidrometeorologic de Stat urmează să informeze în scris Inspecția Financiară despre acțiunile întreprinse pentru lichidarea iregularităților depistate în termen de 60 zile din momentul comunicării, cu prezentarea documentelor confirmative (f.d.38-42).

Ca urmare, nefiind de acord cu cele întreprinse, la data de 16 octombrie 2020, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care, cu concretizările ulterioare a solicitat anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, precum și anularea Prescripției nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în contestare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual defavorabil emis de autoritatea publică pârâtă – Raportul Inspecției Financiare privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, precum și Prescripția nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020 - constituie acte administrativ defavorabil reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, prin scrisoarea nr. 01/868 din 18.08.2020, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a înaintat Inspecției Financiare obiecțiile şi explicațiile scrise prin

asupra Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020 (f.d.31-37).

La 10.09.2020 Inspecția Financiară a emis prescripția nr. 25-05-10/1056, prin care s-a solicitat autorității inspectate- Serviciului Hidrometeorologic de Stat înlăturarea încălcărilor constatate în termen de 60 zile din momentul comunicării (f.d.38-42).

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Serviciul Hidrometeorologic de Stat la 16 octombrie 2020, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cât și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Cu referire la fondul acțiunii:</u>

Articolul 224. Hotărîrile instanţei de judecată

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Fiind învestită cu soluționarea cauzei ca instanță de fond, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), prin hotărârea din 20 aprilie 2022 a respins acțiunea formulată de Serviciul Hidrometeorologic de Stat împotriva Inspecției Financiare, terț Movileanu Cristina cu privire la anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, anularea Prescripției nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău susține ca fiind legală soluția primei instanțe, iar în argumentarea poziției sale reține următoarele.

<u>LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat:</u>

Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014:

Articolul 77. Controlul financiar public intern

(1) Activităţile efectuate în cadrul procesului bugetar şi operaţiunile legate de gestionarea finanţelor publice de către autorităţile/instituţiile bugetare sînt obiect al controlului financiar public intern.

(2) Principiile şi modul de organizare a sistemului de control intern managerial, a activităţii de audit intern, precum și a funcţiei de coordonare şi armonizare centralizată în domeniul controlului financiar public intern, se reglementează prin legislaţia privind controlul financiar public intern.

Articolul 78. Inspectarea financiară

(1) Inspectarea financiară se efectuează de către autoritatea administrativă responsabilă din subordinea Ministerului Finanţelor, în baza regulamentului aprobat de către Guvern.

(2) În cadrul inspectării financiare se verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigări operative şi analize documentare efectuate în baza informaţiilor privind eventuale încălcări ale legislaţiei sau fraude în gestionarea şi utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale şi al societăţilor comerciale cu cota de participare a statului, precum şi a dividendelor şi a defalcărilor la buget ale unei părţi a profitului net al acestora.

(3) Inspectării financiare pot fi supuse:

a) autorităţile/instituţiile bugetare;

b) autorităţile/instituţiile publice la autogestiune şi autorităţile bugetare independente – pe aspecte ale corectitudinii în utilizarea alocaţiilor financiare obţinute din bugetul public naţional, în gestionarea/utilizarea patrimoniului public, precum şi pe cele privind conformarea la regulile aplicabile achiziţiilor publice prevăzute de Legea nr.131/2015 privind achiziţiile publice;

c) întreprinderile de stat/municipale, societăţile comerciale în al căror capital social statul deţine o cotă-parte de cel puţin 25 la sută, precum şi persoanele afiliate acestora – pe aspecte ale gestionării/utilizării resurselor financiare şi/sau patrimoniului public ale entităţilor specificate la lit.a);

d) alte persoane fizice şi juridice – pe aspecte ale gestionării şi utilizării resurselor financiare şi ale administrării patrimoniului public al entităţilor specificate la lit.a) şi c).

(4) Inspectarea financiară se iniţiază:

a) la solicitarea Prim-ministrului;

b) de către ministrul finanţelor, care, prin intermediul autorităţii administrative responsabile din subordinea Ministerului Finanţelor, planifică inspectări financiare în funcţie de riscurile evaluate, aferente activităţilor procesului bugetar şi subiectelor menţionate la alin.(3).

Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02.11.2010:

Punctul 2. Statutul juridic al Inspecţiei financiare

1) Inspecţia financiară este autoritate administrativă de specialitate din subordinea Ministerului Finanţelor şi efectuează inspectări (controale) financiare.

Punctul 4. Misiunea

Misiunea Inspecţiei financiare constă în protecţia intereselor financiare publice ale statului prin exercitarea, conform principiilor transparenţei şi legalităţii, a controlului financiar centralizat al Ministerului Finanţelor privind conformitatea cu legislaţia a operaţiunilor şi tranzacţiilor ce ţin de gestionarea resurselor bugetului public naţional şi patrimoniului public.

Punctul 5. Funcţiile de bază, temeiul desfăşurării inspectării (controlului) financiare

1) Funcţiile de bază ale Inspecţiei financiare sînt:

a) inspectarea financiară a operaţiunilor şi a tranzacţiilor privind respectarea cadrului normativ în domeniul bugetar şi economico-financiar;

b) detectarea prejudiciilor/iregularităţilor la entităţile supuse inspectării (controlului) financiare, pe aspectele prevăzute în prezentul Regulament.

2) În procesul efectuării inspectărilor (controalelor) financiare, Inspecţia financiară cooperează, în caz de necesitate, cu alte autorităţi de inspectare şi control.

3) Inspectarea (controlul) financiară se desfăşoară:

a) conform programului de activitate elaborat pe tematici propuse de autorităţile publice şi incluse în baza evaluării riscurilor, coordonate cu Ministerul Finanţelor, în baza ordonanţelor emise în cadrul desfăşurării urmăririi penale, la persoanele juridice de drept public, la persoanele juridice de drept privat şi la persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător şi asociaţiile obşteşti, pe tematica prevăzută în ordonanţele organelor de drept;

b) la solicitarea Aparatului Preşedintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Guvernului, Curţii de Conturi şi Ministerului Finanţelor;

c) la solicitarea organelor de drept;

d) în baza solicitărilor, petiţiilor şi informaţiilor, inclusiv parvenite de la autorităţile publice centrale şi locale, privind încălcarea disciplinei financiare în activitatea entităţilor specificate în pct.6 al prezentului Regulament.

În cazurile menţionate la lit.d) a prezentului subpunct, asupra efectuării inspectării (controlului) financiare decide Ministerul Finanţelor.

Punctul 6. Sfera de aplicare

În exercitarea funcţiilor sale, Inspecţia financiară efectuează inspectări (controale) financiare la:

a) autorităţile publice centrale şi locale şi instituţiile subordonate şi/sau fondate de către acestea, pe aspecte ce ţin de utilizarea resurselor finanţate sau contractate de la bugetul public naţional, a granturilor şi a mijloacelor oferite de către donatorii interni şi externi, raportarea datoriei publice, procedurile de achiziţie publică, precum şi gestionarea conformă a activelor şi pasivelor;

b) la întreprinderile de stat şi cele municipale, la societăţile comerciale în al căror capital social statul deţine o cotă-parte, precum şi la persoanele afiliate, pe aspecte ce ţin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget şi achitarea dividendelor, disciplina preţurilor şi tarifelor reglementate de stat;

c) la alte persoane fizice şi juridice, care utilizează mijloace financiare publice şi gestionează patrimoniu public, pe aspecte ce ţin de corectitudinea efectuării operaţiunilor şi tranzacţiilor economice din mijloace financiare publice şi pe aspecte ce ţin de respectarea cadrului normativ privind procedura de utilizare a granturilor oferite de donatorii interni şi externi;

d) la persoanele juridice de drept public, la persoanele juridice de drept privat, precum şi la persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător şi asociaţiile obşteşti, la solicitarea organelor de drept, în baza ordonanţelor emise în cadrul desfăşurării urmăririi penale, pe tematica prevăzută în ordonanţele organelor de drept.

7. Atribuţiile

1) În cadrul exercitării funcţiilor sale Inspecţia financiară:

a) efectuează inspectări (controale) financiare la entităţile specificate la pct.6 al prezentului Regulament;

b) efectuează controale de contrapunere la alte entităţi, indiferent de forma de proprietate şi genul de activitate, care au raporturi economico-financiare cu entităţile supuse inspectării (controlului) financiare, precum şi la antreprenori şi subantreprenori, care au acordat (livrat) servicii (mărfuri), au executat lucrări pentru acestea;

c) organizează, după caz, inspectări (controale) repetate şi suplimentare, inclusiv în cazurile de dezacorduri şi contestări înaintate de către entităţile supuse inspectării (controlului) financiare;

f) întocmeşte şi prezintă informaţii privind rezultatele activităţii de inspectare (control) financiară Ministerului Finanţelor şi organelor interesate;

g) adoptă hotărîri şi decizii privind aplicarea sancţiunilor pecuniare, precum şi decizii de reeşalonare a sancţiunilor aplicate;

h) transmite Serviciului fiscal materialele pentru evidenţă şi încasarea sumelor calculate la buget;

i) transmite organelor de drept materialele inspectărilor (controalelor) financiare şi referinţe privind prejudiciile cauzate;

j) înaintează conducătorilor şi executorilor de buget ale entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare prescripţii executorii privind lichidarea iregularităţilor constatate în cadrul inspectării (controlului) financiare şi monitorizează executarea acestora;

p) exercită şi alte atribuţii de inspectare (control) financiară în conformitate cu legislaţia.

2) Sancţiunile pecuniare aplicate de Inspecţia financiară, în caz de neachitare benevolă, se încasează în mod extrajudiciar, conform legislaţiei în vigoare.

Punctul 8. Drepturile şi obligaţiile angajaţilor abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară

1) Angajaţii abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară sînt în drept:

a) să verifice la entităţile publice, supuse inspectării (controlului) financiare documentele privind cheltuielile şi veniturile referitoare la tranzacţiile subiectului supus inspectării (controlului) financiare, precum şi documentele ce confirmă disponibilul, intrarea şi utilizarea mijloacelor băneşti şi a activelor materiale şi nemateriale, gestionarea patrimoniului, precum şi corectitudinea altor operaţiuni financiar-economice;

b) să dispună de acces liber la sistemul computerizat de evidenţă contabilă a entităţii supuse inspectării (controlului) financiare şi orice înregistrări financiare suplimentare;

c) să dispună de acces liber în clădirile administrative, în depozite şi alte încăperi ale entităţii supuse inspectării (controlului) financiare;

d) să solicite conducătorilor entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare inventarierea mijloacelor fixe, altor active materiale şi nemateriale şi a mijloacelor băneşti;

e) să sigileze, în caz de necesitate a securităţii, casieriile, depozitele, arhivele, alte încăperi;

f) să ridice, în caz de necesitate, documentele confirmative, lăsînd în dosare acte de ridicare, copii şi lista documentelor ridicate;

g) să solicite şi să primească de la persoanele responsabile ale entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare explicaţii/informaţii în scris sau verbale privind aspectele inspectate;

h) să constate contravenţii şi să întocmească hotărîri şi procese-verbale în baza materialelor de inspectare (control) financiară, conform legislaţiei;

h[1]) să efectueze controlul economico-financiar, la solicitarea organelor de drept, în baza ordonanţelor emise în cadrul desfăşurării urmăririi penale, la persoanele juridice de drept public, la persoanele juridice de drept privat, precum şi la persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător şi asociaţiile obşteşti, pe tematica prevăzută în ordonanţele organelor de drept;

i) să exercite şi alte funcţii prevăzute de legislaţia în vigoare.

2) Angajaţii abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară îşi desfăşoară activitatea de inspectare (control) în baza autorizaţiei Inspecţiei financiare, în care sînt stipulate clauzele privind entitatea, tematica, perioada supusă inspectării (controlului) financiare şi termenele efectuării inspectării (controlului) financiare.

3) Cerinţele legitime ale angajaţilor abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară sînt executorii pentru angajaţii entităţii supuse inspectării (controlului) financiare.

Punctul 10. Obligaţiile conducătorului şi persoanelor cu funcţii de răspundere ale entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare

Conducătorul şi persoanele cu funcţii de răspundere ale entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare sînt obligaţi:

a) să asigure angajaţilor abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară accesul liber în încăperi şi pe teritoriul entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare, în limitele competenţelor;

b) să prezinte, la cererea angajaţilor abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară, documente primare în original, registre contabile, rapoarte, bilanţuri contabile şi alte documente pe suport de hîrtie cu semnăturile respective şi în format electronic, în cazul în care evidenţa contabilă se ţine computerizat, necesare pentru efectuarea inspectării (controlului) financiare. În cazul în care lipsesc documentele contabile ori evidenţa contabilă nu corespunde cerinţelor legale, să restabilească, în termen de pînă la 60 de zile, documentele primare şi să aducă registrele evidenţei contabile în conformitate cu cerinţele legislaţiei;

c) să prezinte spre verificare toate mijloacele băneşti şi activele materiale şi nemateriale;

d) să dea explicaţii în scris sau verbal şi să ofere informaţii relevante angajaţilor abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară privind chestiunile abordate în cadrul inspectării (controlului) financiare;

e) să creeze condiţii necesare şi, în caz de necesitate, să delegheze angajaţi pentru a fi implicaţi în asigurarea procesului de efectuare a inspectării (controlului) financiare;

f) să semneze raportul privind rezultatele inspectării (controlului) financiare întocmit de angajaţii abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară. Refuzul de a semna raportul privind rezultatele inspectării (controlului) financiare nu suspendă acţiunile persoanelor responsabile ale Inspecţiei financiare privind încălcările depistate;

g) să semneze raportul privind rezultatele inspectării (controlului) financiare, iar în cazurile în care nu sînt de acord cu faptele menţionate în raport, să prezinte în scris, în termen de 10 zile lucrătoare, dezacordul cu menţionarea obiecţiilor;

h) să întreprindă măsuri eficiente privind lichidarea încălcărilor constatate în cadrul inspectărilor/controalelor efectuate.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat atestă că, în temeiul autorizației nr. 279 nr. 280 din 01.07.2020 și nr. 371, 373 din 23.07.2020 a Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, a fost efectuată inspectarea financiară complexă la Serviciul Hidrometeorologic de Stat, pentru perioada activității 01.01.2017 – 31.12.2019.

În urma controlului efectuat, a fost întocmit Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe din 31.07.2020, prin care s-au constatat anumite încălcări, printre care: neexecutarea pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 pe marginea terenului din str. Grenoble 259; neluarea măsurilor eficiente legate de bunurile neutilizate în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Stația Anemometrică (turnul metalic din preajma localității Cîrpeşti, r. Cantemir, în stare de prăbușire; caracterul fictiv al angajării și salarizării

unor persoane; neaprobarea unui Regulament nou al Serviciului Hidrometeorologic de Stat (f.d.9-30).

Prin scrisoarea nr. 01/868 din 18.08.2020, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a înaintat Inspecției Financiare obiecțiile și explicațiile scrise prin asupra Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020 (f.d.31-37).

La 10.09.2020 Inspecția Financiară a emis prescripția nr. 25-05-10/1056, prin care a solicitat autorității inspectate- Serviciului Hidrometeorologic de Stat:

- De a examina rezultatele inspectării și de a întreprinde măsuri eficiente în scopul înlăturării încălcărilor depistate și neadmiterii acestora în viitor.

-De a asigura întreprinderea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neîntemeiate în sumă de 381,5 mii (174.1+128.2+79.2), și, respectiv, de a asigura corectările contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aferente cheltuielilor neîntemeiate de salarizare.

-De a întreprinde toate acțiunile ce se impun întru aprecierea necesității și utilității pentru viitor a bunurilor neutilizate în activitate și de a decide asupra măsurilor de casare, dezasamblare și de comercializare a bunurilor neutilizate întru reducerea pierderilor de la acestea.

-De a înainta spre aprobare Proiectul unui Regulament nou privind organizarea activității Serviciului.

-De a întreprinde toate măsurile necesare de întreținere și mentenanță a Radarului DWSR-3501C de tip Doppler, instalat pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău, și de nu a admite stoparea funcționării acestuia.

-De asigurat studierea și respectarea de către persoanele responsabile a prevederilor actelor legislative și normative, indicate în partea constatantă a prescripției.

-De îmbunătățit procedurile managementului financiar și control intern în scopul realizării obiectivelor, cu respectarea principiilor de transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și integritate, în conformitate cu prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.10 și Ordinului Ministerului Finanțelor „Cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public" nr.189 din 05.1 1.2015. Menționând că, Serviciul Hidrometeorologic de Stat urmează să informeze în scris Inspecția Financiară despre acțiunile întreprinse pentru lichidarea iregularităților depistate în termen de 60 zile din momentul comunicării, cu prezentarea documentelor confirmative (f.d.38-42).

Din suportul probator administrat la caz se reține certitudinea faptului că Raportul Inspecției Financiare privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, reprezintă o operațiune administrativă, care reflectă constatările din cadrul inspectării financiare și în temeiul cărora a fost emis actul administrativ contestat- Prescripția nr. 25-05-10/1056 din 10.09.2020.

Cu raportare la speța în cauză, instanța de apel reține că, potrivit art. 78 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 și prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvemului privind organizarea activității de inspectare financiară nr.1026 din 02.11.2010, cu modificările și completările ulterioare, Inspecția Financiară, conform competenței, și în conformitate cu Programul de activitate pentru semestrul II al anului 2020, a

efectuat inspectarea financiară complexă la Serviciul Hidrometeorologic de Stat, pentru perioada de activitate 01.01.2017-31.12.2019.

Inspecția financiară, potrivit prevederilor art. 7, 8 din Codul administrativ, în calitate de autoritate publică, a acționat potrivit competenței în vederea realizării sarcinilor atribuite în baza legislației.

Inspectarea financiară complexă a fost efectuată în temeiul documentelor primare și a registrelor contabile prezentate benevol de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat, care conform prevederilor art. 43 și art. 45 din Legea contabilității nr. 113/2007, Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, îi aparțin cu drept de proprietate.

Astfel, cu referire la terenul cu suprafața de 2,3447 ha, din str. Grenoble, 259, înregistrat la organul cadastral după Serviciul Hidrometeorologic de Stat, s-a constatat că, nu a fost transmis la balanța întreprinderii beneficiare a imobilelor amplasate pe terenul menționat și nu a fost radiat din Registrul bunurilor imobile ale organului cadastral, în conformitate cu prevederile pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 privind proiectarea, construcția și transferarea Stației Meteorologice Chișinău, Stației Aerologice Republicane și a complexului administrativ ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat, nefiind executate în acest sens recomandările Curții de Conturi.

În acest context Completul judiciar reține că, conform Hotărârii Guvernului nr. 1006/2006, publicată în Monitorul Oficial la data de 08.09.2006, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, în termen de o lună, urma să transmită la balanța întreprinderii cu capital străin "EXDEZCOM" S.R.L. toate construcțiile stațiilor, precum și terenul aferent din str. Grenoble, nr. 259, în hotarele existente. Astfel, executarea hotărârii respective a fost pusă în sarcina Serviciului Hidrometeorologic de Stat, care nu a întreprins măsuri în acest sens.

Constatarea menționată supra a fost reflectată în partea descriptivă/constatatoare a actului administrativ defavorabil contestat, nefiind inclusă și în partea dispozitivă a actului cu prescrierea acțiunilor/măsurilor pentru remediere.

În ceea ce privește, referința părții apelante la recomandările Curții de Conturi, Comletul judiciar menționează că, potrivit Standardelor de inspectare (control) financiară, 1000 „*Coordonarea*", aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 172 din 28.12.2012, întru asigurarea acoperirii adecvate și minimizarea presiunii de control, conducătorul organului abilitat cu funcție de inspectare (control) financiară colectează informațiile de la alte organe abilitate cu funcții de control financiar și audit intern și extern, ținînd cont de controalele/misiunile de audit efectuate. Iar potrivit standardului 1600.1, echipa de inspectare/inspectorul studiază materialele existente la sediul entității privind inspectările, controalele și misiunile de audit efectuate de organele de control financiar/audit. Se asigură colectarea tuturor informațiilor necesare pentru atingerea obiectivelor inspectării.

Cu referire la Stația Anemometrică din preajma satului Cîrpești, s-a stabilit că, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, Instrucțiunii privind Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015, nu au fost întreprinse măsuri cu privire la bunuri neutilizate - Stația Anemometrică din preajma satului Cîrpești. Aceasta a fost primită cu titlu gratuit de la Uniunea Consolidată de Implementare a Proiectelor de Mediu și instalată pe un teren proprietate privată. Stația este nefuncțională, se află într-o stare deplorabilă cu riscul de prăbușire, neutilizarea acesteia în procesul de activitate, și neîntreprinderea măsurilor ce se impun potrivit actelor normative în vigoare de reabilitare sau casare generează denaturarea valorii acesteia reflectate în situațiile financiare ale instituției.

Mai mult ca atât, partea apelantă era obligată să corecteze aceste erori în rezultatul auditului situațiilor financiare a Serviciului pentru anul 2017, efectuat de către Curtea Conturi. Aceste abateri au fost recunoscute de către partea apelantă. Or în acest sens a fost creat grupul de lucru pentru efectuarea inventarierii anuale, din cadrul Serviciului Hidrometeorologic de Stat, în scopul lichidării situațiilor de denaturare a valorilor patrimoniale de reabilitare sau casare a acestora în situațiile financiare, fapt despre care Inspecția a fost informată prin scrisoarea nr. 02/1197 din 13.11.2020.

Cu referire la angajările fictive, la care s-a făcut referire în actul administrativ contestat, Completul judiciar reține că, contrar prevederilor art. 2 din Legea salarizării nr. 847 din 14.02.2002 și art. 128 alin. (1) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2003, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, pe parcursul anilor 2017 - 2020, a admis cheltuieli neîntemeiate de salarizare în mărime de 174,1 mii lei, fiind remunerate 3(trei) persoane, care prin ordonanța de punere sub învinuire a organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, s-au calificat drept persoane angajate fictiv. Totodată, în perioada în care au fost angajați și eliberați dl Vlah Petru și dna Georgeta Botică, conform informațiilor Poliției de Frontieră, aceștia s-au aflat peste hotarele țării.

Conform notei informative a șefului Centrului administrativ, Cristina Movileanu, s-a constatat, precum că Vreme Eugeniu a activat în condițiile activității la domiciliu. Totodată, instituția, în cauză, în cadrul efectuării inspectării, nu a prezentat probe asupra activității acestuia la domiciliu, ordinele privind desemnarea persoanelor responsabile de recepționarea lucrului efectuat, modul de raportare și apreciere a lucrului efectuat la domiciliu, rapoartele privind lucrul efectuat etc.

De asemenea, s-a constatat că, deși Serviciul Hidrometeorologic de Stat nu deține și nu a prezentat documente de delegare în scopuri de serviciu a 25 de angajați peste hotarele Republicii Moldova, în perioada/timpul aflării peste hotarele, aceștia au fost tabelați, astfel fiind admise cheltuieli neîntemeiate în sumă de 79,2 mii lei.

Cu referire la neaprobarea unui nou Regulament, în cadrul inspectării efectuate s-a constatat că contrar Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04.05.2012 și Regulamentului de organizare și funcționare a Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernui nr. 695 din 30.08.2017, Regulamentul Serviciul Hidrometeorologic de Stat, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 11 din 04.02.2010, nu corespunde rigorilor instituționale și funcționale și de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat nu au fost întreprinse măsuri privind ajustarea prevederilor acestuia, fapt recunoscut de către partea apelantă, care ulterior a și inițiat procedura de modificare, ajustare potrivit actelor normative în vigoare, astfel informând Inspecția prin scrisoarea nr. 02/1197 din 13.11.2020, privind înaintarea spre aprobare a proiectului unui nou Regulament privind organizarea activității Serviciului Hidrometeorologic de Stat către organul ierarhic superior al Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului RM.

În condițiine descrise supra, instanța de fond just a statuat că, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a eșuat să demonstreze caracterul ilegal al actului administrativ contestat în prezenta cauză. Or, în esență, argumentele invocate de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat în susținerea pretențiilor sale cu privire la caracterul ilegal al prescripției în partea obligării Serviciului Hidrometeorologic de Stat de a înlătura încălcările, se rezumă la faptul că, executarea pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006 ține de competența Agenției Proprietăți Publice și nu a Serviciului Hidrometeorologic de Stat. În acest context instanța de apel reiterează că, potrivit pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1006 din 30.08.2006, Serviciul Hidrometeorologic de Stat va prelua în baza unui act, la balanța sa edificiile cu toată infrastructura stațiilor şi a complexului administrativ nou-construite şi, în termen de o lună, va transmite la balanţa întreprinderii cu capital străin "EXDEZCOM" S.R.L. toate construcţiile staţiilor Serviciului Hidrometeorologic de Stat, precum şi

terenul aferent din str.Grenoble, nr.259, în hotarele existente, în scopul construcției de către întreprinderea nominalizată a complexului locativ, în conformitate cu prevederile prezentei hotărâri şi ale contractului bilateral. Astfel, se atestă că executarea hotărârii respective a fost pusă anume în sarcina Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

Cu referire la neluarea măsurilor eficiente legate de bunurile neutilizate în activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Staţia Anemometrică (turnul metalic din preajma localității Cîrpeşti, r. Cantemir, în stare de prăbușire. Serviciul Hidrometeorologic de Stat deși a invocat că casarea unui asemenea bun, poate fi efectuată doar cu acordul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, la capitolul dat Completul judiciar reiterează că, potrivit Prescripției, neajunsul respectiv a fost constatat inclusiv de către Curtea de Conturi în cadrul misiunii de audit a raportului financiar pentru anul 2017 (f.d. 40).

În acest context, instanța de apel reiterează după cum a stabilit și instanța de fond că argumentele Serviciului Hidrometeorologic de Stat în esența lor, sunt neîntemeiate, nefiind confirmate prin probe în sensul art. 93 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, care prevede că, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Or, reieșind din competența ce-i revine Inspecției Financiare, atribuită conform cadrului normativ în vigoare, autoritatea publică pârâtă (Inspecția Financiară) a acționat cu bună-credință și în limitele legii, cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul și existența interesului public în verificarea operaţiunilor şi a tranzacţiilor privind respectarea cadrului normativ în domeniul bugetar şi economico-financiar. Iar astfel, prin activitatea administrativă a Inspecției Financiare, nu s-a încălcat careva drepturi Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

În concluzie, instanța de fond just a statuat asupra netemeiniciei acțiunii formulate de Serviciul Hidrometeorologic de Stat cu privire la anularea parțială a Raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la instituția publică Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 31.07.2020, anularea Prescripției nr.25-05-10/1056 din 10.09.2020, în partea înlăturării pretinselor încălcări.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către partea apelantă în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat şi a menține hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 20 aprilie 2022.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 aprilie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Sîrbu Victoria

Bostan Angela